

Koninklijke Marechaussee

> Retouradres Postbus 90615
2509 LP Den Haag

Ministerie van Veiligheid en Justitie
Directeur Wetgeving en Juridische Zaken

Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Ministerie van Defensie
Staf Commandant
Koninklijke Marechaussee
Projectgroep VPS

Plein 4
MPC 58 C
Postbus 90615
2509 LP Den Haag
www.marechaussee.nl

Datum 9 juni 2015
Onderwerp Consultatie WvSv Internationale samenwerking in strafzaken

Onze referentie

*Bij beantwoording datum,
onze referentie en onderwerp
vermelden.*

Bij schrijven van 21 april jl. heeft u het conceptwetsvoorstel herziening regeling internationale samenwerking in strafzaken (VPS) ter advisering aan mij voorgelegd. Met deze brief voldoe ik aan uw verzoek. Omwille van de leesbaarheid heb ik mijn commentaar per deelaspect gebundeld.

Indeling

De gedachte om de kleine rechtshulp inzake strafvordering binnen en buiten de EU te bundelen in één boek onderschrijf ik van harte. De keuze om niet alle regelgeving ten aanzien van het internationaal strafprocesrecht onder te brengen in het Wetboek van Strafvordering komt mij niet onlogisch voor, aangezien dit wetboek in dat geval topzwaar zou worden door het relatief grote corpus aan internationale regels.

Om die reden doe ik de suggestie het overige internationale strafprocesrecht samen te voegen in één afzonderlijke wet. Deze samenvoeging vergroot de kenbaarheid van het recht en zou voor het bevoegdhedenstelsel een belangrijke stroomlijning betekenen. Als alternatief kan overwogen worden het bevoegdhedenstelsel los te koppelen en te integreren in het Wetboek van Strafvordering.

De wetten op het gebied van internationaal strafprocesrecht¹ kennen namelijk ieder eigen bevoegdheden ter aanhouding, inverzekeringstelling en bewaring van betrokkenen. Deze bevoegdheden komen niet in alle gevallen overeen. Daar waar de onderlinge verschillen niet het belang van rechtsbescherming of effectiviteit dienen, zouden deze weggenomen kunnen worden. Hierdoor ontstaat de mogelijkheid om deze stelsels samen te voegen in één geheel. Onderstreept moet worden dat deze bevoegdheden door de opsporingsambtenaar op straat toegepast moeten kunnen worden, waarbij de mogelijkheden om wetgeving te raadplegen uiteraard beperkt zijn. Dergelijke situaties zijn gebaat bij eenduidige regelgeving. Graag ben ik bereid om initiatieven tot stroomlijning van deze regelgeving te ondersteunen, al dan niet in een vervoltraject.

¹ WOTS, WETS, Overleveringswet, Uitleveringswet

Reikwijdte

De huidige wet spreekt in art. 552h Sv over rechtshulpverzoeken „in verband met een strafzaak”. Art. 5.1.1. van het conceptwetsvoorstel wijzigt dit in rechtshulpverzoeken „in verband met de opsporing, vervolging, berechting of tenuitvoerlegging van strafbare feiten”. De memorie van toelichting gaat slechts beknopt in op dit onderscheid. In dit licht merk ik op dat gewaakt moet worden voor het dichtslibben van politieke rechtshulp in gevallen die weliswaar samenhang hebben met opsporing maar hier niet per se deel van uitmaken. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren bij feiten die in de toekomst tot een verdenking en opsporingsonderzoek zouden kunnen leiden of bij samenhang tussen het voorkomen van een ernstig gevaar voor de openbare orde en de strafbare feiten die hiermee gepaard gaan. Ik ben van mening dat de huidige praktijk van het verstrekken van politieke gegevens aan andere landen – onder de voorwaarde dat deze alleen met Nederlandse justitiële toestemming alsnog strafvorderlijk gebruikt mogen worden – voldoende waarborgen biedt voor het correct gebruik van die gegevens.

Termijnen

Ik verwelkom de verbeteringen in de termijnen in internationale procedures en ten aanzien van het voorlopige gebruik van bewijsmateriaal. Toch stel ik vast dat bij rechterlijke beslissingen in internationale procedures, die in essentie het karakter dragen van een tussenbeslissing, nog steeds sprake is van lange termijnen. Hoewel de voorgestelde termijnen korter zijn dan voorheen, bestaat nog steeds het risico dat geruime tijd verstrijkt voordat een beslissing genomen wordt.

Het handhaven van de verlofprocedure zou voorts ruimte kunnen bieden, daar waar volstaan zou kunnen worden met een machtiging van een rechter-commissaris. Voor verdere toelichting verwijs ik naar onderdeel 3 van de Reactie Platform Bijzondere Opsporingsdiensten inzake dit conceptwetsvoorstel.

Buitenlandse autoriteiten

Buitenlandse rechtsstelsels kennen in veel gevallen een bevoegdheidstoedeling die afwijkt van die binnen het Nederlandse rechtsstelsel, bijvoorbeeld bij strafrechtspiegeling op basis van bijzondere wetten. Rekening houdend met deze situatie, maar ook met het oog op toekomstige wijzigingen in buitenlandse wetgeving, is het van belang dat de wet de mogelijkheid tot het doen van verzoeken door buitenlandse autoriteiten niet beperkt tot rechterlijke of justitiële autoriteiten.

Daarbij leert de praktijk dat buitenlandse organisaties niet altijd op de hoogte zijn van de finesses van het Nederlandse rechtsstelsel. Zo zou in geval van een verzoek van een niet-rechterlijke autoriteit ten aanzien van een bevoegdheid waarvoor in Nederland machtiging van een rechter-commissaris noodzakelijk is, deze laatste over dit verzoek kunnen oordelen en bij instemming alsnog een machtiging kunnen uitreiken. De regeling van art. 5.1.8 lid 1 van het conceptwetsvoorstel is daarmee toereikend; lid 3 van dat artikel kan mijns inziens beter geschrapt worden. Dit is eveneens in overeenstemming met het principe en de geest van art. 6, lid 5 en 6 van de EU Rechtshulpovereenkomst.

Ministerie van Defensie

Staf Commandant
Koninklijke Marechaussee
Projectgroep VPS

Datum
9 juni 2015

Onze referentie

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

Opsporingsdiensten

Tot slot zij opgemerkt dat in de toelichting geregeld over „politie” gesproken wordt, waar kennelijk alle opsporingsdiensten of politie en Koninklijke Marechaussee bedoeld worden.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben. Uiteraard houd ik mij voor een nadere toelichting graag beschikbaar.

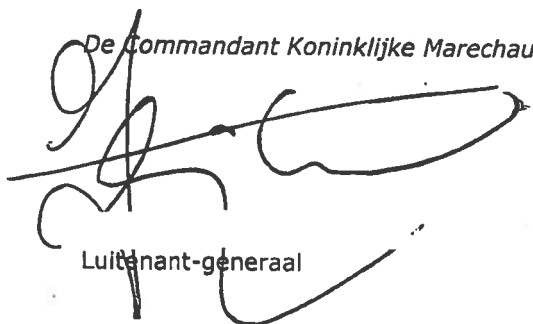
Ministerie van Defensie

Staf Commandant
Koninklijke Marechaussee
Projectgroep VPS

Datum
9 juni 2015

Onze referentie

De Commandant Koninklijke Marechaussee

Luitenant-generaal